

Olje- og energidepartementet
Postboks 8148 Dep
0033 OSLO

Vår dato: 19.05.2020
Vår ref.: 201707386-226
Arkiv: 517
Deres dato:
Deres ref.:

Saksbehandler:
Anne Folstad Hagen
Even Vegard Dalen

Øyfjellet vindkraftverk- Oversendelse av seks klager på tre vedtak av 18.12.2019 og en klage på vedtak av 08.04.2020, samt begjæring om omgjøring og utsatt iverksettelse

Norges vassdrags – og energidirektorat (NVE) fattet den 18.12.2019 tre vedtak som gjelder Øyfjellet vindkraftverk.

- Vedtak om godkjenning av detaljplan, miljø-, transport- og anleggsplan og andre konsesjonsvilkår
- Vedtak om godkjenning av konsesjonsendring
- Vedtak om godkjenning av miljø-, transport- og anleggsplan for nettilknytning for Øyfjellet vindkraftverk

Videre fattet NVE vedtak den 08.04.2020

- Vedtak om ytterligere avbøtende tiltak av hensyn til reindriftens vårflytting 2020

NVE har mottatt seks klager på vedtakene fra 18.12.2019. Motvind Norge og Jillen-Njaarke reinbeitedistrikt har i tillegg bedt om utsatt iverksettelse av vedtakene. NVE besluttet 08.01.2020 og 18.02.2020 å ikke utsette iverksettelsen av vedtakene på grunn av klagen fra Jillen-Njaarke reinbeitedistrikt og Motvind Norge.

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 22 95 95 95, Internett: www.nve.no

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge
Abels gate 9
7030 TRONDHEIM

Region Nord
Kongens gate 52-54
Capitolgården
8514 NARVIK

Region Sør
Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest
Naustdalsvegen. 1B
6800 FØRDE

Region Øst
Vangsvæien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

NVE mottok klage med begjæring om oppsettende virkning på vedtak av 08.04.2020 fra Øyfjellet Wind AS. OED besluttet å utsette iverksettelsen av vedtaket fra 08.04.2020 i beslutning fra departementet 16.04.2020.

Flere klagere ber også om at vindkraftverket ikke bygges og at konsesjonen trekkes tilbake. Alle klagenes er gitt innen klagefristen. NVE mener alle klagerne har en geografisk eller tematisk tilknytning til vedtakene. Mange av klagenes har like eller tilsvarende klagegrunner. NVE har derfor tatt alle klagenes til klagebehandling uten en nærmere og inngående vurdering av rettslig klageinteresse etter forvaltningsloven (fvL) § 28. NVE har forberedt klagenes i tråd med fvL § 33.

Vi kan ikke se at noen av klagenes gir grunnlag for å endre våre vedtak fra 18.12.2019 og 08.04.2020. Klagenes oversendes derfor til OED for endelig avgjørelse.

1. Bakgrunn

NVE gav den 13.11.2014 Øyfjellet Wind AS¹ (ØW) tillatelse til å bygge Øyfjellet vindkraftverk med tilhørende nettilknytning. Vedtak ble påklaget, og stadfestet av Olje- og energidepartementet (OED) 16.11.2016.

ØW søkte om endring i konsesjonen den 23.04.2018. NVE godkjente endringene i vedtak av 11.10.2018. Endringene gjaldt økt installert effekt i vindkraftverket, fra 330 til 400 MW, to transformatorstasjoner inne i planområdet i stedet for én ved Tverråga, og nærmere spesifisering og forlengelse av 132 kV tilknytningsledning Øyfjellet–Marka transformatorstasjon. Vedtaket ble ikke påklaget.

I gjeldende anleggskonsesjon for Øyfjellet vindkraftverk med tilhørende infrastruktur fra 11.10.2018 (NVE ref.: 201104174-149) er det satt en rekke vilkår. I henhold til vilkår nummer 12 og 13 skal konsesjonær utarbeide detaljplan og miljø-, transport og anleggsplan (herunder omtalt som detaljplan/MTA) for vindkraftverket. I tillegg er det i konsesjonens vilkår nummer 15 bestemt at konsesjonæren skal legge til rette for at det inngås avtale med Jillen-Njaarke reinbeitedistrikt om avbøtende tiltak for reindriften i området for anleggs- og driftsfasen.

NVE godkjente detaljplan/MTA for adkomstveien og planområdet til Øyfjellet vindkraftverk i vedtak av 18.12.2019. Samme dag ble det også gjort vedtak om godkjenning av konsesjonsendring og vedtak om godkjenning av miljø-, transport- og anleggsplan for nettilknytningen for Øyfjellet vindkraftverk. Vedtaket om konsesjonsendring gjaldt størrelsen på planområdet, massetak, mellomlagringsplass/riggplass, vindmålemaster og radio/telemast.

NVE besluttet 08.01.2020 og 18.02.2020 å ikke utsette iverksettelsen av vedtakene fra 18.12.2019 på bakgrunn av klager og begjæringer fra henholdsvis Jillen-Njaarke reinbeitedistrikt og Motvind Norge.

I detaljplan/MTA-vedtaket for vindkraftverket (planområdet og adkomstveien) er det satt opp en rekke vilkår. To av vilkårene er satt av hensyn til reindrift. Det ene vilkåret bestemmer at konsesjonær skal

¹ Selskapet endret navn fra Eolus vind Norge AS til Øyfjellet Wind AS 30.10.2018, jf. brreg.no.

legge til rette for at det inngås avtale med reinbeitedistriktet om flytting gjennom planområdet både i anleggs- og driftsfasen. Herunder flytting av rein fra vinterbeite til sommerbeite våren 2020. Vilkåret bestemmer at om det ikke foreligger en avtale innen 10.03.2020 skal forslag til plan oversendes til NVE for godkjenning. Det andre vilkåret bestemmer at anleggsvirksomhet som berører flyttingen av rein skal stanses under flyttingen.

Partene ble ikke enige innen 10.03.2020, og NVE traff vedtak om ytterligere avbøtende tiltak av hensyn til reindriftens vårflytting 2020 den 08.04.2020. Vedtaket fastsatte anleggsstans fra 10.04.2020-10.05.2020 og at konsesjonær skulle stille med ressurser til reinbeitedistriktet for å effektivisere samling og flytting.

Vedtaket av 08.04.2020 ble påklaget av Øyfjellet Wind med begjæring om delvis utsatt iverksettelse. Anmodningen om delvis utsatt iverksettelse ble tatt til følge av OED i beslutning fra 16.04.2020.

Tabell 1. Vedtak og beslutninger vedrørende Øyfjellet vindkraftverk

Dato	Vedtak	Kommentar
13.11.2014	NVE gir konsesjon til Øyfjellet vindkraftverk	
16.11.2016	Klagevedtak fra OED som stadfester konsesjonen til Øyfjellet vindkraftverk	
11.10.2018	NVE vedtar endringer i konsesjonen	Endringene gjaldt økt installert effekt, transformatorstasjoner inne i planområdet og nærmere spesifisering og forlengelse av 132 kV tilknytningsledning.
15.11.2019	OED vedtar at konsesjonen gis virkning som statlig arealplan	
18.12.2019	Godkjenning av konsesjonsendring	Omfattes av denne klageoversendelsen. Endringene gjelder størrelsen på planområdet, massetak, mellomlagringsplass/riggplass, vindmålemaster og radio/telemast.
18.12.2019	Godkjenning av detaljplan, miljø-, - transport- og anleggsplan for Øyfjellet vindkraftverk (adkomstvei og planområdet)	Omfattes av denne klageoversendelsen.

18.12.2019	Godkjenning av MTA for nettilknytningen	Omfattes av denne klageoversendelsen
08.01.2020	NVE beslutter å ikke utsette iverksettelsen av vedtak fra 18.12.2020 på grunn av begjæring og klage fra Jillen-Njaarke reinbeitedistrikt	
18.02.2020	NVE beslutter å ikke utsette iverksettelsen av vedtak fra 18.12.2020 på grunn av begjæring og klage fra Motvind Norge	
08.04.2020	Vedtak om ytterligere avbøtende tiltak av hensyn til reindriftens vårflytting 2020	Omfattes av denne klageoversendelsen
16.04.2020	OED beslutter utsatt iverksettelse av NVEs vedtak fra 08.04.2020.	

2. Presentasjon av klagene og kommentarer fra klagemotparter

2.1 Innledning

NVE har mottatt til sammen 7 klager, samt to ettersendelser av begrunnelse. Seks av klagene retter seg mot et eller flere av de tre vedtakene fra 18.12.2019 og en klage retter seg mot vedtaket fra 08.04.2020.

Frode Hunnhålvatn, som er eier av gnr. 11, bnr. 6, har bedt om utsatt klagefrist i e-post til NVE 25.01.2020 fordi han ikke ble underrettet om vedtakene. NVE orienterte Hunnhålvatn i e-post 06.02.2020 at klagefristen løper fra det tidspunktet «han har fått eller burde skaffet seg kjennskap til vedtaket». NVE ba derfor samtidig Hunnhålvatn sende inn en eventuell klage så snart som mulig og senest innen tre uker. NVE har per i dag ikke mottatt noen klage fra Frode Hunnhålvatn.

Tabell nr. 2 gir en kortfattet oversikt over klagene som NVE har mottatt. Her presenteres klageren og hvilke vedtak klagen retter seg mot. Høyre kolonne i tabellen gir en kortfattet oversikt over hva slags endring klageren ber om, og hva NVE anser for å være de mest sentrale klagegrunnene.

Nye forhold som klagerne anfører og som ikke tidligere er vurdert, samt forhold som NVE mener bør utdypes nærmere, er nærmere omtalt i kapittel 3. NVE har i tabell 2 og i kapittel 3 kun tatt med de forhold som vi mener er aktuelle for behandling av de innkomne klagene. For øvrig viser vi til de fullstendige klagene, som er tilgjengelige gjennom SeDOK/eInnsyn. I vedlegg 1 presenteres en liste over alle klagene med tilhørende dokumentnummer m.m. som kan brukes ved søk i eInnsyn. I vedlegg 2 presenteres en tilsvarende liste over alle kommentarer til klagene.

Noen klagerne skriver at de ikke ønsker at vindkraftverket bygges. NVE viser til at det er gitt endelig konsesjon til tiltaket gjennom OEDs vedtak fra 16.11.2016. Det er derfor OED som vedtaksorgan som må ta stilling til spørsmål om å trekke tilbake konsesjon eller omgjøring. NVE har likevel valgt å kommentere anmodninger om omgjøring av konsesjon og spørsmål som er stilt om gyldigheten av tidligere vedtak er kommentert nedenfor under kapittel 4.

Mange av klagerne har like eller tilsvarende klagegrunner, og NVE har derfor valgt å presentere klagerne begrunnelse for klagen tematisk.

Alle klagen retter seg i hovedsak mot detaljplan/MTA-vedtaket fra 18.12.2019 som knytter seg til planområdet og adkomstveien. Vedtaket som godkjenner MTA/detaljplan for nettilknytningen og vedtaket om godkjenning av konsesjonsendringer fra samme dag er også påklaget av flere klagerne, men klagerne har ikke knyttet spesielle klagegrunner eller ønsket noen endringer i vedtaket om konsesjonsendringer og vedtaket som godkjenner MTA for nettilknytningen utover krav om at søknadene avslås. NVE har derfor valgt å gjennomgå kravene og klagegrunnene samlet for alle de tre vedtakene.

2.2 Hovedpunkter i klagen

2.2.1 NVEs skjønnsutøvelse

Alle klagerne på vedtak fra 18.12.2019 er uenige i NVEs skjønnsutøvelse. De mener den godkjente utbyggingsplanen for vindkraftverket og nettilknytningen vil medføre vesentlige negative virkninger for omgivelsene. Temaer som nevnes av mange er blant annet visuelle virkninger, støy, naturmangfold, reiseliv/turisme og drikkevann. De fleste klagerne ber om at NVEs vedtak trekkes tilbake og at søknadene/planene avslås. En av klagerne ber NVE og OED vurdere å flytte eller fjerne turbin nummer 12.

ØW er også uenig i NVEs skjønnsutøvelse i vedtaket fra 08.04.2020.

2.2.2 Saksbehandlingen

Flere klagerne mener det foreligger saksbehandlingsfeil ved at de ikke er varslet og underrettet om vedtakene fra 18.12.2019. Flere klagerne mener også saken er mangelfullt utredet. Motvind Norge mener begrunnelsen for vurderingen etter naturmangfoldloven kapittel II ikke fremgår av vedtakene, jf. naturmangfoldloven § 7.

ØW skriver i sin klage på vedtaket fra 08.04.2020 at de ikke har mottatt forhåndsvarsel.

2.2.3 Lovanvendelsen

Flere klagerne mener vedtakene er i strid med reindriftsloven, naturmangfoldloven, Grunnloven og internasjonale konvensjoner som Norge er folkerettslig bundet av.

ØW skriver i sin klage på vedtaket fra 08.04.2020 at NVE ikke har hjemmel til å fatte vedtaket og at vedtaket reelt sett innebærer en omgjøring av MTA-vedtaket.

Tabell 2: Presentasjon av innkomne klager og sentrale klagegrunner

Klager(e)	Datoer(er)	Vedtaket som påklages	Sentrale klagegrunner og endring som ønskes
-----------	------------	-----------------------	---

<p>Jillen-Njaarke reinbeitedistrikt</p>	<p>20.12.2020 05.02.2020 (supplerende)</p> <p>Ber om utsatt iverksettelse (NVE behandlet begjæringen i beslutning fra 08.01.2020)</p>	<p>Konsesjonsendringer</p> <p>Detaljplan/MTA og andre konsesjonsvilkår</p> <p>MTA for nettilknytningen</p>	<p>Jillen Njaarke reinbeitedistrikt (JN) peker ikke i klagen på en konkret endring de ønsker, men mener NVE ikke har fastsatt noen avbøtende tiltak for å sikre flyttleien og adkomsten til vinterbeitene i nordvest i vårt vedtak 18.12.2019 og at vedtaket derfor er i strid med konsesjonens vilkår nr. 15 og forutsetningene for konsesjonen (ugyldig).</p> <p>JN mener også den godkjente MTA-planen er i strid med reindriftsloven § 22 (ulovlig stenging av flyttlei), føre-var prinsippet i naturmangfoldloven § 9 og folkeretten herunder SP artikkel 27.</p> <p>JN mener reinen ikke kan drives eller flyttes gjennom planområdet til vindkraftverket og at NVE har lagt feil faktum til grunn og at saken ikke er tilstrekkelig utredet (fv. § 17). De mener det er en risiko for at reindriften ikke kan opprettholdes og at dette innebærer en krenkelse av folkeretten.</p> <p>JN mener risikoen for iskast gjør det praktisk umulig å drive reindrift i vindkraftanlegget.</p> <p>JN mener forskningen viser at planområdet både i anleggsperioden og driftsperioden vil være tapt som reindriftsområde.</p> <p>JN ber om at det avholdes konsultasjon med departementet i anledning klagebehandlingen.</p> <p>JN ber om utsatt iverksettelse av vedtak fra 18.12.2019 til klagen er behandlet. NVE besluttet å ikke utsette iverksettelsen i vår beslutning fra 08.01.2020.</p>
<p>Motvind – Bevar Øyfjellet</p>	<p>17.01.2020</p>	<p>Detaljplan/MTA og andre konsesjonsvilkår</p>	<p>Motvind – Bevar Øyfjellet (BØF) ønsker primært at vindkraftverket ikke bygges. Klagen peker ikke på konkrete punkter i detaljplan/MTA som de ønsker endret.</p> <p>BØF mener vindkraftverket vil virke ødeleggende på reiselivssatsingen og reindriften. BØF viser blant annet til Grunnloven § 108, SP art. 27, ILO 169 og reindriftsloven § 22. De mener det er fare for at noen vil slutte i reindriften og viser videre til rapporten fra Protect Sapmi.</p>

			BØF skriver også at vindkraftverket «er mangelfullt utredet på mange områder, og med dagens kunnskap ville Eolus ikke fått konsesjon.»
Naturvernforbundet i Nordland	24.01.2020	Detaljplan/MTA og andre konsesjonsvilkår	<p>NFN ber om at OED endrer NVEs godkjenning av MTA- og detaljplanen for vindkraftverket og at planen avvises.</p> <p><i>Reindrift</i> NFN mener vilkåret om reindrift ikke er oppfylt. De mener det ikke er fastsatt avbøtende tiltak i MTA, i strid med konsesjonsvilkår nr. 15 og skriver at de «derfor anser at konsesjonen ikke er endelig og gyldig.»</p> <p>NFN mener også vindkraftverket stenger flyttleien og at dette er i strid med reindriftsloven § 22, GrL. § 108 og ILO 169. Videre skriver de at MTA ikke kan godkjennes fordi rapporten fra Protect Sapmi ikke var ferdig og med i grunnlaget på tidspunktet da MTA-vedtaket ble fattet.</p> <p><i>Naturmangfold</i> NFN mener utredning av biologisk mangfold er sterkt misvisende og skriver at det er flere «verneverdige og rødlistede naturtyper i området som er underslått» i fagrapportene.</p> <p>NFN mener utplasseringen av lytteposter for observasjoner av jaktfalk og kongeørn er verdiløse fordi fuglene satt på reir uten å lage lyd i perioden. De mener det ikke er mer kunnskap om jaktfalk og kongeørn enn observasjonene nevnt i utredningen fra 2013.</p> <p>NFN skriver at det finnes en rekke rødlistede arter i området og nevner rabbe, kystlynghei, slåttemyr, vanlig myr, snøsoleie, fjellrype og lirype.</p> <p>NFN mener ingenting er gjort for å sikre avbøtende tiltak for drikkevannskilder mot evt. forurensning fra turbinene.</p> <p>MTA inneholder ikke noen utredning om konsekvensene for reiselivssatsingen i Mosjøen.</p> <p>NFN viser til at Norconsult konkluderer med at friluftsliv har lite til middels omfang og at utbyggingen har liten negativ virkning på friluftslivet. NFN hevder dette ikke stemmer og viser til uttalelser</p>

			<p>fra Brurskanken turlag (DNT Mosjøen) og rådgivende utvalg for Lomsdalen-Visten NP.</p> <p>De mener det foreligger svært dårlig kvalitetssikring av utredninger som ligger til grunn for MTA.</p>
<p>Britt Thomassen (eier av fritidsbolig gnr. 8, bnr. 3 i Vefsn kommune)</p>	24.01.2020	<p>Konsesjonsendringer</p> <p>Detaljplan/MTA og andre konsesjonsvilkår</p> <p>MTA for nettilknytningen</p>	<p>Thomassen ber om at OED endrer NVEs tre godkjenningsvedtak fra 18.12.2019 til avslag og hun mener også at «konsesjonen er gitt på feil grunnlag, og kan karakteriseres som ulovlig».</p> <p>Hun mener konsekvensene av å bygge vindkraftverket ikke er godt nok utredet og at det har vært mangelfull KU og dialog, men hun peker ikke på konkrete feil eller utelatelser.</p> <p>Thomassen er bekymret for reindriften, drikkevann, støy, tv/radio-signaler, telenett, iskast, avising, luftfart, naturmangfold, skyggekast, mikroplast, brannfare, infralyd, verdien på eiendom og rasfare, men ber ikke om konkrete endringer i planene.</p> <p>Thomassen stiller også blant annet spørsmål om det blir ferdselsforbud i området, hvordan det skal sikres tilgang til rent drikkevann, hvilke målinger som er gjort av støy og om det er en plan for nedleggelse av anlegget.</p>
<p>Gerd og Steinar Kvandal (festerett til gnr. 11, bnr. 11 i Vefsn kommune ifølge Grunnboken)</p>	25.01.2020	<p>Detaljplan/MTA og andre konsesjonsvilkår</p>	<p>Kvandal stiller en rekke spørsmål til om vilkårene i konsesjonen er oppfylt og skriver de ikke har fått god nok informasjon.</p> <p>Kvandal ber NVE vurdere om turbin 12 bør flyttes pga. risiko for iskast og generell forringelse av området fordi den er tett på to hytter.</p> <p>De stiller spørsmål ved hvorfor deres hytte er avmerket på enkelte kart i MTA, og ikke i andre.</p> <p>Kvandal mener Hundålvatn som hytte- og friluftsområde ikke er vurdert.</p> <p>Kvandal etterspør videre nærmere vurdering av blant annet konsekvensene av iskast, beredskapsplan og tiltak for sikring av drikkevann, problemer med risiko for skade på turbiner, mobildekning ved varsling, vurdering av skyggekast for sin hytte og forurensning av mikroplast i planområdet.</p>

<p>Motvind Norge</p>	<p>27.01.2020 08.05.2020 (supplerende) Ber om utsatt iverksettelse. (NVE besluttet å ikke utsette iverksettelse på grunn av klagen i beslutning fra 18.02.2020)</p>	<p>Konsesjonsendringer Detaljplan/MTA og andre konsesjonsvilkår MTA for nettilknytningen</p>	<p>Motvind Norge (MN) ber om stans i arbeidet til klagebehandlingen er ferdig. NVE besluttet 18.02.2020 (NVE ref.: 201707386-125) å ikke utsette iverksettelsen av vedtaket.</p> <p>Motvind Norge ønsker at søknadene om godkjenning av detaljplan/MTA avslås.</p> <p>De mener at flere lover ikke er overholdt i saksbehandlingsforløpet:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Brudd på Pbl §3-1,2.ledd - Arbeid kan ikke igangsettes før alle tillatelser er i orden. - Mangelfull informasjon til hytteeiere i Hundåla fordi utbygger og NVE kun har forholdt seg til grunneiere. -Mener at konsesjonen ikke har i hjemmel i energiloven. - Allemannsretten er ikke vurdert. - Mulig brudd på forvaltningsloven § 17 - Brudd på retten til miljøinformasjon i miljøinformasjonsloven - Brudd på Grl. §112. <p>MN mener MTA-planen er mangelfull og ikke oppfyller krav til synliggjøring av visuelle konsekvenser. Synlighet fra lange avstander er underkommunisert. De mener også at totalt arealbruk er ikke vurdert i konsesjonsbehandlingen og MTA.</p> <p>MN mener naturmangfold er mangelfullt beskrevet:</p> <ul style="list-style-type: none"> - MTA s.14: Multiconsult skriver at konsesjonsområdet ikke berører utvalgte naturtyper. Dette er feil pga. kystlynghei. Viser til omtale i Norconsults utredning fra 2013. - Det er ikke gjennomført verdikartlegging av utvalgte naturtyper i konsesjonsområdet. - Listen over rødlistearter i konsesjonsområdet er ikke oppdatert, selv om status i registrene er endret. - MTA for adkomstvei: Naturtypekartlegging er utført for sent på året og derfor mangelfull. - Pga. adkomstveien skal krysse elv, bekker, grotter og myrer anser de Rambølls vurderinger i tabell s. 29 som underestimert. -Etterlyser avbøtende tiltak for hønehauk i MTA for adkomstvegen. De etterlyser også KU for fugl med bakgrunn i at rotordiameter er økt fra 120 m til 170 m.
----------------------	--	--	---

			<p>MN mener vilkåret om reindrift ikke er oppfylt fordi avbøtende tiltak ikke har reell verdi. Brudd på Reindriftsloven §22 fordi trekkleia i praksis blir stengt av turbiner.</p> <p>Vilkåret om iskast er mangelfullt beskrevet og de avbøtende tiltakene har ikke reell verdi.</p> <p>MN mener at å tilrettelegge for friluftsliv i planområdet er et avbøtende tiltak uten reell verdi pga. fare for iskast.</p> <p>MN mener at vilkår om støy bygger på en foreldet forståelse av støyforskriften. Maks grensen på 45 dbA worst case er for høy i “stille områder”, burde vært 35 dbA. Mener at utredningen for støyfølsom bebyggelse er mangelfull.</p> <p>ØW har fått utsatt frist for idriftsettelse til 31.12.2021. MN mener det ikke er realistisk å rekke denne fristen heller.</p>
Øyfjellet Wind AS	<p>08.04.2020 og 09.04.2020</p> <p>Ber om utsatt iverksettelse (OED har besluttet utsatt iverksettelse i sin beslutning 16.04.2020)</p>	<p>Avbøtende tiltak av hensyn til reindriften vårtrekk 2020</p>	<p>Ber om delvis oppsettende virkning, slik at NVEs vedtak ikke hindrer fortsatt arbeid med adkomstveien fra og med parsell A6 og videre opp til (men ikke inkludert) tomten for første trafostasjon, frem til klagen er behandlet. Tilsvarende gjelder for arbeidet med kraftledningen, som per i dag foregår på østsiden av Vefsna.</p> <p>NVEs vedtak innebærer en omgjøring av MTA-vedtaket som er tydelig på at en eventuell stans i anleggsvirksomheten skal relatere seg til den fysiske flyttingen av rein og at det er en forutsetning for vedtaket at flyttingen skal gjennomføres raskt.</p> <p>NVEs vedtak er sterkt urimelig og unødvendig.</p> <p>ØW mener at selv om stans kan forkortes etter skriftlig samtykke fra reindriften, vil ikke et slikt samtykke bli gitt.</p>

2.3 Konesjonærens kommentarer til klagen på vedtak av 18.12.2019

Klagene er sendt ØW til uttalelse i e-post av 23.12.2019, 27.01.2020, 28.01.2020 og 05.02.2020. Tilleggsklagen fra Motvind Norge 07.05.2020 er ikke oversendt ØW til uttalelse før denne klageoversendelsen. NVE mener en uttalelse til tilleggsklagen fra ØW ikke er nødvendig for klageoversendelsen, jf. forvaltningsloven § 33, jf. § 16 tredje ledd bokstav c.

NVE viser til brev av 25.02.2020 og supplerende opplysninger datert 03.03.2020 fra ØW.

Opplysninger fra ØW som er relevante for NVEs vurdering av klagene er nærmere omtalt i kapittel 3. For øvrig viser vi til de fullstendige kommentarene som er tilgjengelige gjennom SeDOK/einnsyn.

2.4 Reinbeitedistriktets kommentar til Øyfjellet Winds klage på vedtak av 08.04.2020

Klagen ble sendt til Jillen-Njaarke reinbeitedistrikt til uttalelse den 11.04.2020.

NVE viser til brev av 14.04.2020 fra Jillen-Njaarke reinbeitedistrikt. Opplysninger fra Jillen-Njaarke som er relevante for NVEs vurdering av klagen er nærmere omtalt i kapittel 3. For øvrig viser vi til de fullstendige kommentarene som er tilgjengelige gjennom SeDOK/einnsyn.

Opplysninger fra Jillen-Njaarke reinbeitedistrikt som er relevante for NVEs vurdering av klagen er nærmere omtalt i kapittel 3. For øvrig viser vi til de fullstendige kommentarene som er tilgjengelige gjennom SeDOK/einnsyn.

3. NVEs vurdering av klagene på vedtakene fra 18.12.2019

3.1 Innledning

NVE skal avvise klagen dersom vilkårene for å behandle klagen ikke er oppfylt (jf. forvaltningsloven § 33). Klagen er gitt innen klagefristen og tilfredsstillende de øvrige vilkår for klagerett i forvaltningsloven kapittel VI.

NVE har vurdert alle klagene og tatt dem inn til klagebehandling uten en nærmere vurdering av rettslig klageinteresse. NVE har lagt til grunn at alle klagene er fremmet av klagere som enten har en geografisk eller tematisk tilknytning til vedtakene.

NVE kan oppheve eller endre vedtaket dersom NVE finner klagene begrunnet, alternativt oversende klagene til OED for endelig avgjørelse (forvaltningsloven § 33).

NVE kommenterer nye forhold som klagerne anfører og som ikke tidligere er vurdert og forhold som bør utdypes nærmere. NVE viser til vedtak fra 08.04.2020 og vedtakene fra 18.12.2019 med notatet «Bakgrunn for vedtak».

Flere av klagene på vedtak datert 18.12.2019 klager helt eller delvis på forhold som ikke er relevant for vedtakene som er påklaget. Klagene bunner i en generell bekymring og motstand av vindkraftverket i sin helhet. Noen av klagerne klager på kunnskapsgrunnlaget for vedtak om konsesjon. Vi omtaler i utgangspunktet kun klagene som er direkte myntet på vedtakene om godkjenning av detaljplan/MTA av 18.12.2019 og vedtak om ytterligere avbøtende tiltak av hensyn til reindriftens vårflytting 2020.

3.2 Lovanvendelsen

3.2.1 Reindrift

Motvind Norge (Motvind), Jillen-Njaarke reinbeitedistrikt (JN) og NFN mener vedtakene fra 18.12.2019 er i strid med vilkår 15 i konsesjonen fordi det ikke foreligger noen avtale mellom ØW og JN om avbøtende tiltak og fordi de mener NVE heller ikke har fastsatt avbøtende tiltak i vedtakene fra 18.12.2019 som forutsatt i konsesjonen. Videre mener klagerne at den godkjente MTA-planen er i strid med reindriftsloven § 22 (forbud mot stenging av flyttleia), føre-var prinsippet i naturmangfoldloven § 9 og folkeretten herunder SP artikkel 27.

ØW har kommentert klagen på temaet reindrift i brev fra 25.2.2020 og mener at både transport med lastebil og tilrettelegging for flytting gjennom planområdet er aktuelle avbøtende tiltak.

3.2.1.1 Vilkår nummer 15 i konsesjonen

NVE mener vedtak fra 18.12.2019 ikke er i strid med konsesjonen slik JN, Motvind og NFN hevder. Det følger av anleggskonsesjonen fra 11.10.2018 punkt 15 at:

«Eolus Vind Norge AS skal legge til rette for at det inngås avtale med Jillen-Njaarke reinbeitedistrikt om et forslag til avbøtende tiltak for reindriften i området for anleggs- og driftsfasen. Forslaget skal blant annet sikre adkomst til vinterbeitene i nordvest ved avbøtende tiltak knyttet til flyttleia gjennom planområdet. Tiltak for å sikre flytting til og fra vinterbeitene i nordvest skal forelegges Fylkesmannen i Nordland for vurdering etter reindriftsloven. Forslag til avbøtende tiltak skal presenteres i detaljplanen for tiltaket, jf. vilkår 12. Detaljplanen skal godkjennes av NVE. Dersom det ikke oppnås enighet mellom konsesjonær og reinbeitedistrikt om avbøtende tiltak, må NVE konsultere reinbeitedistriktet før detaljplanen kan godkjennes.»

Det ble ikke oppnådd enighet mellom ØW og JN. NVE konsulterte derfor JN i konsultasjonsmøte i Mosjøen 27.8.2019. Det har i tillegg vært dialog mellom ØW og Fylkesmannen. Fylkesmannen har uttalt seg til MTA- og detaljplanen i brev fra 18.06.2019.

Etter NVEs vurdering beskriver MTA- og detaljplanen kapittel 11 aktuelle tiltak for å redusere ulemper for reindriften i anleggs- og driftsfasen i samsvar med vilkåret i konsesjonen. NVE har lagt til grunn at de foreslåtte avbøtende tiltakene som er presentert i MTA- og detaljplanen, gjennomføres i samråd med reinbeitedistriktet, jf. bakgrunn for vedtaket på side 18. I NVEs vedtak fra 18.12.2019 (MTA/detaljplanvedtaket) er det i tillegg satt følgende vilkår av hensyn til reindriften som vi mener er i samsvar med kravene i vilkår 15 fra konsesjonen:

«Adkomst til vinterbeitene i nordvest (vinterbeitesone 5) skal sikres i form av tilrettelegging for flytting gjennom planområdet. Plan for tilrettelegging for flytting gjennom planområdet skal oversendes NVE. Konsesjonær skal legge til rette for at det inngås avtale med Jillen- Njaarke reinbeitedistrikt om plan for tilrettelegging for flytting gjennom planområdet i anleggs- og driftsfasen. Dersom det ikke oppnås enighet mellom reinbeitedistriktet og konsesjonær skal saken sendes NVE til godkjenning innen 10.03.2020.

Anleggsvirksomhet, som berører flytting av rein, skal stanses under flyttingen.»

Fristen for enighet ble satt av hensyn til en avklaring før flyttingen. ØW og JN ble ikke enige om en plan for tilrettelegging for flytting innen fristen. ØW sende søknad plan for tilrettelegging til NVE i brev 09.03.2020. NVE fastsatte derfor ytterligere avbøtende tiltak i vedtak 08.04.2020. Dette vedtaket er påklaget av ØW og behandles nedenfor under punkt 4.

3.2.1.2 Reindriftsloven § 22

Klagerne mener NVEs vedtak fra 18.12.2019 er i strid med reindriftsloven § 22 fordi de mener tiltaket vil innebære en stenging av flyttleia. JN skriver i klagen at reinen ikke kan flyttes gjennom planområdet

i anleggs- og driftsfasen og viser til utredningen fra Protect Sapmi, uttalelser fra Fylkesmannen og resultater fra forskning på reindrift. Fylkesmannen skriver i sin høringsuttalelse fra 18.06.2019 at «det pr. i dag mangler tiltak som muliggjør flytting til vinterbeitene i nordvest.» Protect Sapmi skriver at «det er stor sannsynlighet for at flyttleiene gjennom konsesjonsområdet for vindkraftverket ikke lenger blir anvendbare.»

Klagerne viser også til at risikoen for iskast gjør det umulig å «bedrive reindrift i vindkraftanlegget, hensyntatt sikkerhetsrisikoen».

NVE mener vedtakene ikke innebærer en stenging av flyttleia. Vi viser blant annet til at det er satt vilkår om at anleggsarbeid som berører flyttingen skal stanses under flyttingen, krav om tilskudd for å redusere skadevirkninger i tillegg til de avbøtende tiltakene som er tatt inn i MTA- og detaljplanen i etterkant av Fylkesmannens høringsuttalelse.

Etter reindriftsloven § 22 første ledd har reindriftsutøvere «adgang til fritt og uhindret å drive og forflytte rein i de deler av reinbeiteområdet hvor reinen lovlig kan ferdes og adgang til flytting med rein etter tradisjonelle flyttleier». Flyttleier er svært viktige innenfor et reinbeiteområde fordi de muliggjør nødvendig flytting mellom årstidsbeitene. Reindriftsloven § 22 annet ledd inneholder i tillegg et forbud mot stenging av reindriften flyttleier:

«Reindriften flyttleier må ikke stenges, men Kongen kan samtykke i omlegging av flyttleier og i åpning av nye flyttleier når berettigede interesser gir grunn til det».

NVE er enig med Fylkesmannen som skriver i sin høringsuttalelse til MTA- og detaljplanen at «det er flyttleias funksjon som er vernet, og ikke bare en konkret begrenset korridor eller terrengformasjon.» Hvilke inngrep som innebærer at flyttleia «stenges» beror på hvordan reinen reagerer på inngrepet. Forbudet er imidlertid i utgangspunktet ikke til hinder for at en flyttleier kan bli berørt eller stengt dersom vilkårene for ekspropriasjon foreligger.² NVE mener vindkraftverket berører flyttleia, men med de avbøtende tiltakene mener NVE at flyttleia ikke blir stengt.

NVE viser til at hensynet til reindriftsloven § 22 er vurdert i OEDs vedtak fra 16.11.2016. OED og NVE har satt vilkår i konsesjonen, vedtaket som godkjenner MTA- og detaljplanen og vedtak fra 08.04.2020 av hensyn til reindriften og forbudet mot stenging i reindriftsloven § 22. Gjennom de avbøtende tiltakene skal skadevirkningene reduseres slik at ulempene for reindriften reduseres.

3.2.1.3 Iskast og reindrift

Med hensyn til iskast i flyttleien viser NVE til vurderingen nedenfor under punkt 3.2.9 og NVEs veileder 5/2018 *Iskast fra vindturbiner*. Oppfølgingen av vilkåret om iskast som er satt i konsesjonen gjelder også for reindriften og aktuelle avbøtende tiltak kan for eksempel være direkte varslings-, fysiske sikringstiltak eller stans av turbiner i perioder med risiko for iskast. Vilkåret må være oppfylt før vindkraftverket idriftsettes.

3.2.1.4 Grunnloven § 108, SP artikkel 27, ILO-konvensjonen 169

² Ot.prp. nr. 9 (1976-1977) til reindriftsloven fra 1978 som hadde tilsvarende bestemmelse som 2007-loven viderefører, jf. Ot.prp. nr. 25 (2006-2007) på side 59. Reindriftsloven § 22 er behandlet av Nikolai Winge i Kampen om arealene på side 319 følgende, Universitetsforlaget 2013. Lovavdelingen har uttalt seg om tolkningen av bestemmelsen 27.8.2010 (JDLOV-2010- 8294). Se også NOU 2007: 13 på side 390 og NOU 2001: 35 på side 152. I vurderingen av om samtykke til ekspropriasjon av flyttleier skal gis, vil muligheten til å benytte alternative flyttleier være viktig, og vernet etter SP artikkel 27, reindriftsloven og Grunnloven § 108 må hensyntas.

Klagerne mener godkjenningen av MTA/detaljplanen er i strid med Grunnloven § 108 og folkerettslige krav fastsatt i SP artikkel 27 og ILO-konvensjonen nummer 169.

NVE mener godkjenningen av MTA/detaljplanen ikke utgjør et brudd på Grunnloven § 108 og de folkerettslige kravene i SP artikkel 27 og ILO-konvensjonen 169.

Grunnloven § 108 og SP artikkel 27 gir samisk reindrift et vern av det materielle grunnlaget som er nødvendig for kulturutøvelsen. Staten har altså en plikt til å begrense eller nekte inngrep i reinbeiteområder av hensyn til ivaretagelse av samisk kultur og næringsutøvelse. ILO-konvensjonen nummer 169 fastsetter blant annet prosessuelle krav gjennom en særskilt konsultasjonsplikt overfor samiske interesser.

NVE legger til grunn at klagerne primært ønsker at vindkraftverket ikke bygges. Vi viser til at de folkerettslige og internrettslige vernet er vurdert av OED i vedtak fra 16.11.2016 med hensyn til spørsmålet om tiltaket skal tillates.

NVE mener de folkerettslige kravene er overholdt gjennom konsultasjonsmøter og de fastsatte avbøtende tiltakene som er satt av hensyn til reindrift. De avbøtende tiltakene er fastsatt og utformet for å sikre det materielle grunnlaget som er nødvendig for den samiske reindriften i området.

3.2.1.5 Naturmangfoldloven §§ 9, jf § 14 (2) og reindrift

JN mener MTA/detaljplanvedtaket er i strid med naturmangfoldloven § 9 og § 14 (2) om føre-var-prinsippet og plikten til å legge vekt på hensynet til naturgrunnlaget for samisk kultur. De viser til at NVE har lagt til grunn at reinflokkene kan flyttes gjennom vindkraftverket på tross av at sakkyndige har konkludert med at det ikke vil være mulig.

NVE kan ikke se at vedtaket er i strid med naturmangfoldloven §§ 9, jf. § 14 (2).

Etter naturmangfoldloven § 14 (2) skal tiltaket veies mot hensynet til naturgrunnlaget for samisk kultur. Naturmangfoldloven § 9 bestemmer at det skal «tas sikte på å unngå mulig vesentlig skade på naturmangfoldet» når «det treffes en beslutning uten at det foreligger tilstrekkelig kunnskap om hvilke virkninger den kan ha for naturmiljøet.»

NVE viser til de vurderingene av konsekvenser for reindriften og samisk kultur som er foretatt i forbindelse med konsesjonen og detaljplan/MTA-vedtakene. Tiltaket er veid mot hensynet til naturgrunnlaget for samisk kultur og NVE kan ikke se at bestemmelsen § 14 (2) er overtrådt.

Naturmangfoldloven § 9 supplerer naturmangfoldloven § 8. Selv om kravene til kunnskapsgrunnlaget etter § 8 er oppfylt fordi eksisterende kunnskap er innhentet, kan det likevel være usikkerhet om virkningene av et tiltak. NVE har derfor fastsatt vilkår om avbøtende tiltak av hensyn til sikre naturgrunnlaget for samisk reindrift i området.

3.2.2 Naturmangfoldloven §§ 11 og 15, viltloven, dyrevelferdsloven, Grl. § 112 og avtaleloven 29

Motvind Norge skriver i sin tilleggsklage fra 7.5.2020 at de mener vedtak fra 18.12.2019 er i strid med Grunnloven § 112 første og annet ledd om rett til miljø og miljøinformasjon.

Videre mener de med henvisning til naturmangfoldloven § 11 at de «kan ikke se at det er tatt med i konsesjon eller godkjenning av de nevnte MTA-planer hvem som er ansvarlig for å rydde opp». De mener også at «anleggsarbeidet [...] er i strid med naturmangfoldloven § 15 første ledd» om plikten til å unngå unødig skade og lidelse på villevende dyr og viser til at og at viltloven og dyrevelferdsloven ikke er vurdert.

Motvind Norge skriver i klagen fra 25.1.2020 at «anleggsarbeidet med veien og øvrig saksbehandling ikke er samordnet er et brudd på plan- og bygningslovens § 3-1, 2. ledd som alle planmyndigheter, herunder NVE i denne saken, er underlagt.»

Motvind Norge skriver i samme brev med henvisning til avtaleloven § 29 at de «er av den oppfatning at de avgjørelser som ligger til grunn for å si at det foreligger en avtale, er rettsstridige. Det ligger i en avtales natur, at den ikke kan fremtvinges, uten at den da vil være ugyldig.»

NVE mener vedtakene fra 18.12.2019 ikke er i strid med Grunnloven § 112 første og annet ledd om retten til miljø og miljøinformasjon. Vi viser i hovedsak til at de miljømessige konsekvensene er vurdert og tatt hensyn til først gjennom konsesjonsbehandlingen og deretter i MTA/detaljplanene som NVE har vurdert og godkjent i vedtakene fra 18.12.2019. NVE mener også retten til miljøinformasjon er overholdt i saken og kan ikke se at Motvind Norge peker på konkrete krav i miljøinformasjonsloven eller hendelser som tilsier at miljøinformasjon ikke er gjort tilgjengelig for allmennheten.

NVE mener det ikke foreligger brudd på naturmangfoldloven § 11. Vi viser til krav knyttet til nedleggelse i konsesjonens vilkår 5 og energilovforskriften § 3-5 d. Med hensyn til forurensning i anleggsperioden viser vi til notatet Bakgrunn for vedtak fra 18.12.2019 punkt 6.4 hvor bestemmelsen er vurdert.

Med hensyn til § 15 viser vi til at krav om MTA/detaljplan blant annet er satt av hensyn til å begrense skadene for viltlevende dyr og at MTA-planen for planområdet på side 22 blant annet bestemmer at «alle fyllinger skal ha en ryddig, strukturert fyllingsfot, for å unngå skader på fe og vilt.» NVE kan ikke se at det er krav i viltloven eller dyrevelferdsloven ikke er overholdt.

NVE kan heller ikke se at avtaleloven § 29 får betydning for våre vedtak fra 18.12.2019. Det er uansett ikke lagt til grunn i saken at det foreligger en omforent avtale mellom ØW og JN om tilrettelegging for flytting.

Klagerne mener også konsesjonen er ugyldig og må trekkes tilbake eller omgjøres. Dette kommenterer vi under punkt 5.

3.3 Saksbehandlingen

Motvind Norge mener det foreligger brudd på plan- og bygningsloven § 3-1 annet ledd om kravet til samordning i planlegging.

Motvind Norge og Britt Thomassen mener «flere berørte naboer» ikke har «fått varsel om vedtak eller underretning» om saken. Gerd og Steinar Kvandal skriver at de har fått for «lite og dårlig informasjon».

I tilleggsklagen fra 07.05.2020 skriver Motvind Norge at de mener naturmangfoldloven § 7 ikke er vurdert og at den ikke fremgår av begrunnelsen.

Flere av klagerne mener saken er mangelfullt utredet og peker både på konsesjonen og detaljplan/MTA-vedtakene.

3.3.1 Plan- og bygningsloven § 3-1 annet ledd

NVE kan ikke se at det foreligger brudd på plan- og bygningsloven § 3-1 annet ledd gjennom våre vedtak fra 18.12.2019. Plan- og bygningsloven § 3-1 annet ledd kommer ikke direkte til anvendelse i saker etter energiloven. NVE viser til at alle offentlige organer uansett må samordne sin virksomhet med andre forvaltningsorganer for å oppnå en effektiv offentlig forvaltning. NVE mener saksbehandlingen knyttet til Øyfjellet vindkraftverk har vært samordnet med andre forvaltningsorganer på en god måte.

3.3.2 Varsel og underretning om vedtak

ØW orienterte NVE 4.9.2018 om at MTA/detaljplaner var sendt på høring til grunneiere og rettighetshavere og la ved en liste over alle som var varslet. ØW har underrettet grunneiere og rettighetshavere om vedtak fra 18.12.2019 og kopi av underretningen ble sendt NVE 19.12.2019.

NVE kan imidlertid ikke se at Britt Thomassen eller Gerd og Steinar Kvandal ble varslet eller underrettet om vedtakene.

NVE viser til at den som er «part» i saken har krav på forhåndsvarsel før det treffes vedtak, jf. fvl § 16. En part har også krav på å bli underrettet om vedtaket, jf. fvl. § 27. Med «part» i saken menes en «person som en avgjørelse retter seg mot eller som saken ellers direkte gjelder», jf. fvl § 2 første ledd bokstav e. I vurderingen av hvem som er part i saken legges det vekt på vedtakets karakter, rettsvirkninger og formål.

Gerd og Steinar Kvandal har festerett til hytte (gnr. 11, bnr. 11) som ligger direkte nedstrøms langs bekken og drøyt 1,3 km fra nærmeste vindturbin. De henter drikkevann fra bekken. Bortfesterne, Elen og Magni Hunnålvatn, ble både varslet og underrettet om vedtakene, men ikke festerne Gerd og Steinar Kvandal.

NVE mener risikoen for påvirkningen av drikkevannet for gnr. 11, bnr. 11 innebærer at Gerd og Steinar Kvandal er parter i saken og skulle vært varslet og underrettet om vedtakene. NVE mener imidlertid at det er «det er grunn til å regne med at feilen ikke kan ha virket bestemmende på vedtakets innhold» slik at vedtaket likevel må ansees gyldig, jf. forvaltningsloven § 41. Vi viser til vurderingene nedenfor om drikkevann, skyggekast og støy.

Britt Thomassen har hytte som ligger nord for vindkraftverket, men hytta er ikke tilknyttet nedbørfeltet fra området der vindkraftverket etableres. Vi viser til virkningene av tiltaket for hytten til Thomassen nedenfor. NVE mener avgjørelsene ikke «retter seg mot» eller at saken «direkte gjelder» Britt Thomassen. Selv om Thomassen ikke er part i saken og har krav på blant annet forhåndsvarsel og underretning, mener NVE likevel at ØW burde ha informert Thomassen av hensyn til hennes informasjonsbehov i saken.

3.3.3 Naturmangfoldloven § 7

Motvind Norge skriver i tilleggsklagen fra 7.5.2020 at de mener vurderingen etter naturmangfoldloven § 7 ikke fremgår av vurderingen i MTA/detaljplanvedtakene.

NVE viser i all hovedsak til vurderingen av naturmangfoldloven kapittel II i bakgrunn for vedtak fra 18.12.2019 på side 27.

3.3.4 Utredningen av saken – forvaltningsloven § 17

Forvaltningsloven § 17 bestemmer at saken skal være så «godt opplyst som mulig før vedtak treffes». I tillegg gjelder de særskilte utredningskravene som følger av forskrift om konsekvensutredninger. Kravene innebærer at konsekvensutredningen skal legges til grunn for behandlingen av tiltaket gjennom alle saksbehandlingstrinnene. Konsekvensutredningen skal eventuelt oppdateres eller suppleres med ny informasjon for å oppnå formålet om en så godt opplyst sak som mulig før vedtaket treffes, jf. forvaltningsloven § 17.

NVE mener saken er godt nok opplyst og utredet. Ved behandlingen av detaljplanen/MTA er det lagt frem flere supplerende/oppdaterte utredninger. Blant annet rapporten *Naturtypekartlegging langs*

traseen for atkomstveien. Norconsult (2017) og *Sammenlignende vurdering av landskap og visuelle virkninger av ny og konsesjonssøkt layout*. Norconsult (2019).

3.4 Skjønnsutøvelsen

3.4.1 Reindrift

JN mener det ikke er fastsatt avbøtende tiltak i tråd med konsesjonens vilkår 15.

Vi viser i all hovedsak til redegjørelsen foran under punkt 3.2.1 når det gjelder om konsesjonsvilkåret er overholdt.

Med hensyn til skjønnsutøvelsen, mener NVE de vilkårene som er satt er tilstrekkelige for å ivareta hensynet til reindriften. Når det gjelder fremtidige flyttinger er fortsatt utgangspunktet at det er opp til partene å bli enige om den nærmere tilretteleggingen for flyttinger til og fra vinterbeitesonen i tillegg til de kravene som er fastsatt i detaljplan/MTA-vedtaket og som fremkommer av de godkjente planene.

Det er partene som står nærmest til å vurdere hvordan flyttingen mest hensiktsmessig kan legges opp gjennom for eksempel ekstra gjeting, samlingsgjerde (permanent/mobilt), helikopterbistand, tidspunkt med anleggsstans/driftstans og annet.

NVE kan om nødvendig fastsatte ytterligere avbøtende tiltak dersom partene ikke blir enige om en tilrettelegging for flytting, jf. vilkåret i MTA/detaljplanvedtaket fra 18.12.2020. NVEs vedtak fra 08.04.2020 om ytterligere avbøtende tiltak av hensyn til reindrift gjaldt kun vårflyttingen 2020. NVE oppfordrer derfor partene på nytt å forsøke å komme til enighet om fremtidige flyttinger.

3.4.2 Støy

Flere klagere stiller spørsmål om hvorfor ikke alle hytter er vist og tatt med i støyberegningen. Motvind Norge skriver at vilkår om støy bygger på en foreldet forståelse av støyforskriften. Maks grensen på 45 dbA worst case er for høy i "stille områder". Det burde vært vurdert maksimumsgrense på 35 dbA. De mener det er mangelfull utredning av støyfølsom bebyggelse i støyradiusen på Lden 40 dbA worst case.

Øyfjellet Wind kommenterer at det ved utvelgelse av støymottakere ble brukt en radius på ca. 1500 m fra nærmeste vindturbin, men noe forenklet ved at nærliggende hytter antas å få samme støyverdi som sine naboer.

Når det gjelder mangelfull utredning av støy, at støygrensen er for høy og at MTA derfor ikke kan godkjennes, viser Øyfjellet Wind til at konsesjonsvilkåret for støy formelt sett er uendret i gjeldende konsesjon, og at dette ikke er til behandling i klagebehandlingen av MTA. ØW skriver at de har inngått avtaler med alle berørte eiere over støygrensen og at departementets føring for støykravet er oppfylt. Videre skriver ØW at de legger til grunn at konsesjonen for Øyfjellet vindkraftverk innebærer en aksept fra myndigheten om at tiltaket vil gi støy over de anbefalte grensene i "stille områder" for friluftsliv og rekreasjon i nærområdet. Derfor er ikke dette et tema som utredes nærmere i MTA.

I detaljplan/MTA-vedtaket satte NVE vilkår om at ØW skulle sende inn oppdaterte støyberegninger når turbintype er valgt. ØW sendte inn oppdatert støyberegning 06.05.2020. Støyberegningene viser ingen vesentlige økte negative konsekvenser for bebyggelse i planområdet eller naboer til vindkraftverket sammenlignet med opprinnelig beregning.

NVE viser til notatet Bakgrunn for vedtak der det i konsesjonsbehandlingen ble konstatert at vindkraftverket har små støyvirkninger sammenlignet med andre norske vindkraftverk. For å ivareta

berørte fritidsboliger ble det satt vilkår i konsesjonen om at støynivået ved bygninger med støyfølsom bruk ikke bør overstige Lden 45dBA.

Ifølge detaljplan/MTA for Øyfjellet vindkraftverk har konsesjonær inngått avtale med de tre fritidsboligene som er berørt av støynivåer som overskrider grenseverdiene. Disse fritidsboligene ligger innenfor planområdet. Støynivået ved de to andre byggene/fritidsboligene nord for planområdet er beregnet til Lden 44,9 dBA. Grenseverdien på Lden 45 dBA overskrides dermed ikke. NVE viser til at både de opprinnelige og oppdaterte støyberegningene begge utført som worst case-beregninger i henhold til gjeldende retningslinje og veiledning (T-1442/M-128). Ingen av dem viser annen bebyggelse over grenseverdien enn de som har avtale med ØW.

3.4.3 Skyggekast

Gerd og Stein Kvandal påpeker at deres hytte er utlatt på kartet i MTA som viser virkninger av skyggekast. De mener de vil bli berørt og lurer på hvorfor ikke deres hytte er avmerket på kartet.

Øyfjellet Winds sier at for utvalget av skyggemottakere har det blitt brukt en radius på ca. 1500 m fra nærmeste vindturbin, i samsvar med NVEs veileder. For å effektivisere databeregninger antas nærliggende hytter å få samme skyggeverdi som sine naboer. Det er beregnet ut fra et "worst case scenario". ØW skriver at ved valg av endelig turbin kommer beregningene til å oppdateres og for de husstander som eventuelt havner over grenseverdiene kommer det til å innføres tiltak for at skyggekast skal følge anbefalte retningslinjer. Eksempler på tiltak kan være at det installeres skyggekastautomatikk. Denne justerer ned tiden med skyggekast for nærliggende husstander.

I notatet Bakgrunn for vedtak, kap. 5.3, skriver NVE at vi konstaterer at vindkraftverket planlegges med styringssystemer, som skal sikre at de anbefalte grenseverdiene ikke blir overskredet. Vi viser også til detalj/MTA-planen der det står at det er inngått minnelig avtale med de tre berørte innenfor planområdet og at det vil bli installert skyggekastautomatikk for å ivareta de to hyttene utenfor planområdet. Dette er etter NVEs vurdering tilstrekkelig for å sikre hensynet til naboer med tanke på skyggekast. NVE er kjent med ØW har valgt turbintype, men har per i dag ikke mottatt nye skyggekastberegninger. Etter NVEs vurdering framlegger ikke klagerne nye opplysninger som gjelder skyggekast som tilsier at vårt vedtak bør endres ellers oppheves.

3.4.4 Fugl

Motvind Norge sier hønsehauk ikke er nevnt i MTA-planen for adkomstveien til tross for at de mener det finnes en kjent hekkelokalitet i nærheten. Motvind etterlyser avbøtende tiltak rettet mot denne lokaliteten. De etterlyser også ny rødlistevurdering og konsekvensutredning for fugl siden rotordiameter er økt fra 120 m til 170 m.

Naturvernforbundet i Nordland er uenig i innholdet i fagrapporten *Naturmangfold*. Utredninger fra 2013 melder om observasjoner av jaktfalk og kongeørn. I utredningen ble det anbefalt å sette ut lyttebokser for å bekrefte observasjonen og verifisere hekking. Dette ble gjort i 2019, men Naturvernforbundet viser til at det skjedde på et tidspunkt da fuglene ligger på reir og ikke gir lyd fra seg. Videre peker de på at området huser andre rødlistede fuglearter som fjell- og lirype. De mener derfor hele utredningen er verdiløs.

ØW viser til at fjellrype, lirype, jaktfalk og kongeørn er omtalt og registrert i konsekvensutredningen (2013). Når det gjelder hønsehauk har utreder ikke påvist hønsehauk i området og har heller ikke funnet dokumentasjon av denne forekomsten i Artsdatabanken eller hos Fylkesmannen i Nordland. Vedrørende tidspunkt for befaringer skriver ØW at eksakt dato er 05.10.2017 og at denne befaringen var en av mange befaringer som utreder har utført under varierende forhold. ØW viser videre til rapporten av

10.11.2017. En økning i rotordiameter fra 120 m til 160 m er vurdert med hensyn til fugl i MTA-planen kapittel 9.4.

NVE viser i notatet Bakgrunn for vedtak til at det er utført en egen kartlegging etter aktivitet og mulig reirlokalisering for jaktfalk i 2019 i henhold til MTA-planen for planområdet. Jaktfalk ble ikke påvist ved noen av lokalitetene. Etter vellykket hekking i 2018 er det sannsynlig at de har stått over hekking i 2019. De mulige reirlokalitetene ligger etter NVEs vurdering på tilstrekkelig avstand til anleggsarbeidene slik at særskilte tiltak i anleggs- og driftsfasen ikke er påkrevd. NVE konstaterer at det ikke skal flys helikopter over eller nær hekkelokaliteten, jf. rapporten fra 2019. Dette er også i tråd med de generelle aktsomhetskravene i naturmangfoldloven § 6 og § 15 første ledd annen setning som gjelder for all virksomhet som kan påvirke naturmangfoldet og villevende dyr og deres reir.

Det er ikke påvist hønsehauk nær adkomstvegen siden 1990 og det er derfor ikke satt krav for å hensynta denne arten.

Etter NVEs vurdering framlegger ikke klagerne nye opplysninger om fugl som tilsier at vårt vedtak bør endres eller oppheves.

3.4.5 Naturmangfold

Motvind Norge og Naturvernforbundet i Nordland mener naturmangfold er mangelfullt beskrevet og at beslutningsgrunnlaget er feil. Konkret peker MN på at Multiconsult sier konsesjonsområdet ikke berører utvalgte naturtyper. De mener dette er feil og peker på naturtypene *kystlynghei*, *rabbe*, *slåttemyr*, *vanlig myr* og *snøleie*.

De mener videre at det ikke er gjennomført verdikartlegging av utvalgte naturtyper i konsesjonsområdet. De mener også at naturtypekartlegging for adkomstveien ble utført for sent på året.

Konsesjonær gir i sin kommentar en oversikt over rapporter, dokumenter, databaser og utredninger som er lagt til grunn for tema naturmangfold. Konsekvensutredningene som ble gjennomført av to fagpersoner oppfyller vilkårene for undersøkelser av naturmangfold og INON (inngrepsfrie naturområder i Norge) fastsatt i NVEs utredningsprogram. Utrederne skal ha vært kjent med mangler i eksisterende databaser og feltarbeid var derfor en viktig datakilde. ØW legger vekt på at hva som er tilstrekkelig feltarbeid er en vurderingssak og at naturforholdene i området er homogene. Utrederne vurderer at deres feltarbeid er tilstrekkelig.

I sin kommentar til klager gir ØW en oversikt over de ulike naturtypenes variasjon og eventuelle tilstedeværelse i planområdet knyttet opp mot kunnskapsgrunnlaget. De beskriver også hvorfor de vil unngå enkelte av disse naturtypene under bygging (f.eks snøleie).

NVE viser til notatet Bakgrunn for vedtak der vi peker på at konsesjonsendringene har ført til en reduksjon i antall turbiner og at områdene rundt Stortuva og Øyfjellet ikke blir berørt. Dette bidrar til at virkningene for inngrepsfrie naturområder blir mindre enn opprinnelig planlagt. Adkomstveien er detaljplanlagt på grunnlag av en naturtypekartlegging. I MTA-planen er viktige områder for naturmiljøet omtalt og merket av på kart. Etter NVEs vurdering vil MTA-planen sikre at arbeidene blir utført på en god måte for å hindre skade på naturmangfoldet ved å gi rom for detaljtilpasning av terrenginngrep innenfor rammene planene gir. NVE viser også til at det blant annet er satt som krav i MTA-vedtaket at konsesjonæren skal bruke landskaps- og arkitektfaglig kompetanse ved planleggingen og byggingen av vindkraftverket av hensyn til å redusere skadene på naturmangfoldet. Det gjelder også for detaljprosjektering av veier, kranoppstillingsplasser, tomter for bygg, massetak og øvrige arealinngrep. Kompetansen skal også benyttes ved utarbeidelse av etablerings- og istandsetningsplaner. Det er også satt vilkår om differensierte arealbruks- og inngrepsgrense og plan for istandsetting.

Etter NVEs vurdering framlegger ikke klagerne nye opplysninger om naturmangfold som tilsier at vårt vedtak bør endres ellers oppheves.

3.4.6 Turbin nr. 12 ønskes fjernet

Gerd og Steinar Kvandal ber om at turbin nr. 12 fjernes da den gir store negative konsekvenser for to hytter som ligger tett på turbinene pga. skyggekast, fare for iskast, fare for forurensning og forringelse av friluftsliv.

ØW har ikke kommentert eller vurdert forespørselen om å vurdere å flytte eller fjerne turbin nummer 12.

NVE viser til at skyggekast, fare for iskast, fare for forurensning og friluftsliv er vurdert både i konsesjonsbehandlingen og i godkjenning av detaljplan/MTA.

Etter NVEs vurdering framlegger ikke klagerne nye opplysninger knyttet til turbin 12 som tilsier at detaljplanen for Øyfjellet vindkraftverk og vårt vedtak bør endres. NVE mener gjeldende vilkår knyttet til skyggekast, fare for iskast og fare for forurensning er tilstrekkelig for å ivareta interessene og avbøte skadevirkningene for klagerne.

3.4.7 Iskast

Flere klager mener vilkåret om iskast er mangelfullt beskrevet og at de avbøtende tiltakene ikke har reell verdi. Fare for iskast kan oppstå raskt og utgjør en risiko ved ferdsel for brukere av området. Det vil kanskje ikke være tid til å varsle om faren til personer som allerede er i området. Iskast medfører risiko for dyr, som f.eks. rein. For disse er ikke skilting relevant.

Gerd og Steinar Kvandal stiller eksplisitt spørsmål om fare for iskast ved turbin nr. 12 og hvilke konsekvenser det kan få for bruken av området.

Jillen-Njaarke reinbeitedistrikt viser til sikkerhetsrutiner på Storheia vindkraftverk. Turbinene på Øyfjellet er større og ligger høyere, og antas dermed å være farligere. Med utgangspunkt i sikkerhetsrutinene som er beskrevet for personell på Storheia vindkraftverk mener JN det vil bli umulig å drive reindrift.

ØW skriver i sin kommentar at håndtering av iskast er inkludert som krav i Øyfjellet vindkraftverks konsesjon og skal vurderes innen idriftsettelse. De viser til at de skal utarbeide en risikovurdering og plan for å minimere risikoen for iskast, for eksempel ved skilting og rutiner for varsling. Konsesjoner viser til at de har beskrevet iskast i MTA-planen kapittel 16.1.4.

NVE viser til vilkåret om iskast i konsesjonen og NVEs veileder 5/2018. I MTA-planen har konsesjonæren beskrevet tiltak som skal iverksettes. Før idriftsettelse skal konsesjonæren i tillegg legge frem en særskilt plan og vurdering i tråd med konsesjons vilkår om iskast.

Etter NVEs vurdering framlegger ikke klagerne nye opplysninger om iskast som tilsier at vårt vedtak bør endres ellers oppheves.

3.4.8 Drikkevann

Gerd og Steinar Kvandal etterlyser tiltak for å sikre drikkevannskilder. De spør hvorfor en hytte ved Hundålvatnet ikke er merket av på kartet i MTA. De mener denne må være berørt når det gjelder drikkevann. De spør også hvilke garantier de har for vannforsyning ved vedvarende forurensning.

Naturvernforbundet i Nordland mener ingenting er gjort for å sikre drikkevann mot forurensning fra turbinene.

Britt Thomassen sier at hun er usikker hvorvidt hun kan bruke brønnvannet på sin hytteeiendom etter at vindkraftverket er satt i drift og er bekymret fra oljeutslipp fra turbinene.

ØW skriver innledende i sin kommentar at drikkevann i konsekvensutredningen er vurdert til å ha liten verdi, lite omfang og lav/ingen konsekvens ved en utbygging. De mener å ha oppfylt konsesjonsvilkår nr. 17. De viser til resultat av kartleggingen som er beskrevet i MTA. De viser også til tabell 15 i MTA som angir ulike tiltak for å redusere risiko for og konsekvens av evt. uhellsutslipp av hydrokarboner. I tillegg til dette beskriver de håndtering av overflatevann (stikkrenner, bruer) som viktig for å begrense partikkelutslipp/utvasking, særlig i anleggsfasen. De viser til nærmere omtale i MTA kapittel 6.7, samt i vedlegget Håndbok for terrenginngrep og landskapstilpasning. Kapittelet om drikkevann ble sendt kommunen for særskilt gjennomgang i april 2019. Kommunen hadde ingen merknader da eller senere.

Når det gjelder Britt Thomassens klage viser konsesjonær til kartlegging av nedbørsfelt. Forutsatt at brønnen ligger nær hytta/ Kvalryggbekken, er avrenning fra vindkraftverket ikke relevant for hennes vannforsyning fordi et evt. punktutslipp på fjellet ikke vil kunne renne ned i bekken hun viser til. Om fare for oljeutslipp skriver ØW at risikoen for små utslipp er størst i anleggsfasen, f.eks. ved brudd på hydraulikkslanger. Alle kjøretøy har utstyr for rask oppsamling av evt. utslipp/søl, og forurensede masser skal samles inn og leveres godkjent mottak. Turbinene er bygd slik at evt. lekkasjer innvendig ikke renner ut, men samles i lavpunkt i konstruksjonen.

For Gerd og Steinar Kvandals hytte skriver ØW at vannforsyningen til denne hytta ligger direkte nedstrøms og drøyt 1,3 km fra nærmeste vindturbin. ØW vil her ha et ekstra sterkt fokus på risikoreduserende tiltak for drikkevann, som angitt i MTA.

Når det gjelder formell sikkerhet for vannforsyning ved en tenkt, varig skade, viser ØW til drikkevannsforskriften og naboloven. Disse angir at drikkevann ikke skal forurennes, og at man som nabo har rettigheter dersom virksomhet på tilgrensende eiendom/arealer skulle medføre direkte skade. MTA angir også at en eventuell varig skade skal erstattes med ny permanent vannforsyning, f.eks ved boring av brønn.

For Naturvernforbundet i Nordlands klage viser ØW til kommentar som gjelder Britt Thomassen og Gerd og Steinar Kvandals klager.

I NVEs bakgrunn for vedtak står det at det fremgår av MTA at private drikkevannskilder er kartlagt igjennom innhenting av offentlig tilgjengelig data fra NGU og Mattilsynet, samt kontakt med en stor andel av eierne av tilliggende hus og hytter. NVE konstaterer at det er utført en vurdering av risikoen for forurensing, der drikkevannsinntakene til de to hyttene langs adkomstveien er vurdert til å være mest utsatt. Tiltak for å sikre private drikkevannskilder rundt planområdet er beskrevet i MTA. NVE legger til grunn at konsesjonær har avklart tiltakene i samråd med Vefsn kommune.

NVE viser til den godkjente MTA-planen på side 192 der det blant annet går frem at:

«For hytter/private vannuttak skal det ved en eventuell forurensningssituasjon sikres tilgang på alternativ vannforsyning, for eksempel gjennom leveranse av drikkevann, til vannkvaliteten igjen er tilfredsstillende. Ved en evt. varig skade på vannkilde skal det etableres ny permanent vannforsyning, f.eks. ved boring av brønn.»

I tillegg fremgår det av den godkjente planen at det skal gjennomføres en rekke risikoreduserende tiltak som oppsamlingssystemer, dobbel bunn i drivstofftanker og prosedyrer for varsling. Etter NVEs vurdering framlegger ikke klagerne nye opplysninger om forurensningsfare og avbøtende tiltak for drikkevann som tilsier at vårt vedtak bør endres ellers oppheves.

3.4.9 *Friluftsliv, visuelle virkninger og arealbruk*

Motvind Norge mener MTA-planen er mangelfull og ikke oppfyller krav til synliggjøring av visuelle konsekvenser. Motvind viser også til at allemannsretten ikke er vurdert og reiser spørsmål om hvorvidt synligheten er kjent for folk på Helgeland og i Mosjøen, og om dette er i strid med retten til miljøinformasjon. De mener videre at den totale arealbruken ikke er vurdert i konsesjon og MTA.

ØW viser til at forholdet til nasjonalparken og friluftslivet er vurdert i konsekvensutredningene.

NVE viser til at det er laget nye synlighetskart som er lagt ved søknaden om godkjenning av MTA. Synlighet ble vurdert i konsesjonen og i godkjenning av detaljplan/MTA. Vi mener det ikke er spesielle forhold ved synligheten som fører til at planen må endres.

NVE kan ikke se at krav til miljøinformasjon ikke er overholdt i forbindelse med behandlingen av detaljplan/MTA. Vi viser til at dokumenter i saken er tilgjengeliggjort på nve.no og gjennom statens felles innsynløsning, jf. også punkt 3.2.2 ovenfor.

Med hensyn til arealbruk konstaterer NVE at denne er innenfor rammene av konsesjonen. Vi viser til at arealbruken skal gjennomføres på en skånsom måte og at NVE har stilt nærmere krav knyttet til blant annet detaljprosjektering, bruk av landskapsfaglig kompetanse og istandsetting.

Med hensyn til friluftsliv viser NVE til at dette er vurdert og hensyntatt i konsesjonen der det er satt følgende vilkår:

«Eolus Vind Norge AS skal i samråd med Vefsn kommune og Brurskanken Turlag utarbeide en plan for avbøtende tiltak for friluftsliv. Det skal ta hensyn til prosjektøkonomien. Planen skal godkjennes av NVE.»

Avbøtende tiltak av hensyn til friluftsliv skal ivaretas gjennom denne planen. Denne planen er ikke en del av godkjenningen av 18.12.2019.

Etter NVEs vurdering framlegger ikke klagerne nye opplysninger om friluftsliv som tilsier at vårt vedtak bør endres ellers oppheves.

3.4.10 *Mikroplast*

NVE viser til kapittel 14 i detaljplan/MTA for planområdet om avfall og forurensning. ØW er forpliktet til å følge de til enhver tid gjeldende lover og forskrifter med hensyn til avfall og forurensning. Etter NVEs vurdering framlegger ikke klagerne nye opplysninger om forurensningsfare som tilsier at vårt vedtak bør endres ellers oppheves.

3.4.11 *Reiseliv*

Motvind – Bevar Øyfjellet mener vindkraftverket vil virke negativt på reiselivet i regionen, uten å vise til noe i MTA-planen som kan relateres til temaet. BØF viser til uttalelse fra NHO-Reiseliv som underbygger dette. Naturvernforbundet i Nordland etterlyser en utredning av konsekvensene for reiselivssatsingen i Mosjøen i MTA-planen. De viser spesielt til eksempler som sherpatrappa, via ferrata og zipline i Øyfjellet.

Naturvernforbundet i Nordland viser også til Norconsults bruk av statistikk fra Smøla i 2013 i sin rapport som tilsier at vindkraftverk skaper mer turisme. De mener det er feil bruk av statistikk fordi de ekstra overnattingsdøgnene var forårsaket av økt besøk i sammenheng med interesse for utvikling av vindkraftverk andre steder i landet og ikke turisme.

ØF bemerker i sin kommentar at detaljplan/MTA skal avklare tiltakets utforming. Forholdet til andre næringer er avklart i konsesjonsprosessen. ØW skriver at uttalelsen fra NHO er en politisk uttalelse som må sees i sammenheng med den tids diskusjon rundt Nasjonal rammeplan for vindkraftverk. Konsesjonær mener det ikke finnes et faglig grunnlag for denne uttalelsen. ØW skriver videre at heller ikke Naturvernforbundet i Nordland ikke har faglig belegg for kommentaren som gjelder besøksstatistikken på Smøla. De refererer derimot til NVEs rapport nr. 14/2019. ØF sier de ikke er kjent med at det finnes faglig belegg for at vindkraft har en negativ effekt for reiselivsnæringen.

NVE behandlet dette spørsmålet i konsesjonsbehandlingen. Vi viser videre til NVEs kommentar til klager vedrørende friluftsliv. Etter NVEs vurdering framlegger ikke klagerne nye opplysninger om reiseliv som tilsier at vårt vedtak bør endres ellers oppheves.

3.2.14 Mobilforhold

Gerd og Steinar Kvandal sier det er dårlige mobilforhold og vanskelig tilgjengelighet store deler av året.

ØW skriver i sin kommentar at rask varsling i områder med dårlig mobildekning er en utfordring. Det planlegges derfor som en del av utbyggingen en forsterket mobildekning i området ved oppsetting av en egen mast i vindkraftverket. Når denne er i drift, vil den trolig også gi en vesentlig bedre mobildekning for hyttene og områdene omkring Hundålvatnet og mot Hundåla.

Etter NVEs vurdering framlegger ikke klagerne nye opplysninger om mobilforhold som tilsier at vårt vedtak bør endres ellers oppheves.

4. NVEs vurdering av klage på vedtaket 08.04.2020

4.1 Innledning

I NVEs vedtak fra 08.04.2020 ble det fastsatt at ØW skulle yte et økonomisk tilskudd på inntil 500 000 kroner til gjennomføring av flyttingen våren 2020. Det ble også bestemt at ØW ikke skulle gjennomføre anleggsarbeid i vindkraftverket uten skriftlig samtykke fra JN i perioden 10. april til 10. mai 2020.

ØW klaget på vedtaket i brev 8.4.2020 og 9.4.2020 og anmodet samtidig om begrenset oppsettende virkning, slik at NVEs vedtak ikke skulle hindre fortsatt arbeid med adkomstveien fra og med parsell A6 og videre opp til (men ikke inkludert) tomten for første trafostasjon, frem til klagen er behandlet. Tilsvarende gjaldt for arbeidet med kraftledningen, som per i dag foregår på østsiden av Vefsna.

Anmodningen om delvis oppsettende virkning ble behandlet og innvilget av OED i beslutning 16.04.2020:

«Øyfjellet Wind AS tillates å drive anleggsarbeid på strekningen fra og med parsell 6 til trafotomten. Det kan også inntil reindriften melder at de har behov for stans, foretas arbeider på den kommunale veien og adkomstveien frem til parsell 4. Adgangen til å drive anleggsarbeid på begrensede deler av adkomstveien kan trekkes tilbake før klagesaken er ferdigbehandlet dersom det skulle oppstå betydelige ulemper for reindriften.»

4.2 Klagen fra ØW

ØW skriver i klagen at de har «ingen innvendinger til den del av vedtaket som angir et tilskudd». ØW ønsker imidlertid at det ikke skal fastsettes en periode med anleggsstans fra 10. april til 10. mai 2020. De skriver i klagen at vedtaket fra 08.04.2020 innebærer en omgjøring av MTA-vedtaket, at det er sterkt urimelig og unødvendig og at de ikke har blitt varslet om vedtaket.

4.3 Kommentarer fra JN

JN ber i kommentarer fra 14.04.2020 til klagen fra ØW om at vedtaket opprettholdes.

4.4 NVEs vurdering

NVE konstaterer at perioden med anleggsstans er over. En klagebehandling av et vilkår som ikke lenger har virkninger i tid, vil ikke kunne endre rettigheter og plikter for partene i saken.

Det følger av forvaltningsloven § 28 at enkeltvedtak «kan påklages av en part eller annen med rettslig klageinteresse.» Spørsmålet er da om det kreves at saken har en aktualitet eller reelt behov for parter å få behandlet en klage. I NOU 2019:5 til ny forvaltningsloven skriver utvalget på side 379 at «lovens ordlyd er i dag ikke helt klar, selv om den trekker mest i retning av at det ikke gjelder noe slikt vilkår [om reelt behov], og spørsmålet er omstridt i juridisk teori.» Utvalget foreslår også at loven skal gi klart uttrykk for at partene har en ubetinget klagerett og forslaget til ny lovtekst er slik:

«Et enkeltvedtak kan påklages til en klageinstans av [...] en part.»

NVE har derfor valgt å oversende klagen til OED med våre kommentarer.

Vedtaket innebærer ikke en omgjøring av MTA-vedtaket

NVE mener vårt vedtak fra 8.4.2020 ikke innebærer en omgjøring av MTA-vedtaket fra 18.12.2019. Vi viser til et av vilkårene i MTA-vedtaket fra 18.12.2019 som er formulert slik:

«Adkomst til vinterbeitene i nordvest (vinterbeitesone 5) skal sikres i form av tilrettelegging for flytting gjennom planområdet. Plan for tilrettelegging for flytting gjennom planområdet skal oversendes NVE. Konesjonær skal legge til rette for at det inngås avtale med Jillen-Njaarke reinbeitedistrikt om plan for tilrettelegging for flytting gjennom planområdet i anleggs- og driftsfasen. Dersom det ikke oppnås enighet mellom reinbeitedistriktet og konsesjonær skal saken sendes NVE til godkjenning innen 10.03.2020.»

NVE mener vedtaket vårt fra 8.4.2020 følger opp og ligger innenfor rammene av vedtaket fra 18.12.2019. Vilkåret om at anleggsarbeid er betinget av skriftlig samtykke fra reindriften i perioden 10. april til 10. mai er ment å begrense anleggsstans til det som er nødvendig for å gjennomføre flyttingen.

Skjønnsutøvelsen – rimelighet og nødvendighet

OED har utsatt iverksettelsen av vårt vedtak fra 08.04.2020, men har ikke klagebehandlet vedtaket og overprøvd skjønnet. NVE mener vårt vedtak fra 08.04.2020 er forholdsmessig og tar hensyn til å unngå unødvendig anleggsstans. Perioden med anleggsstans uten samtykke er begrenset til én måned og vedtaket er også lagt opp slik at anleggsarbeid kan foregå i større eller mindre grad etter samtykke fra reinbeitedistriktet i denne perioden.

NVE mener reinbeitedistriktet er den som til enhver tid har best oversikt over hvor reinen befinner seg. Vi legger til grunn at begge parter opptrer lojalt med hensyn til de føringer som er satt i vedtaket fra NVE og med hensyn til de ulike interessene i saken.

Forhåndsvarsel

NVE mener det er gitt forhåndsvarsel i saken og vi viser til at begge parter har fått uttale seg til spørsmålet om anleggsstans både skriftlig og i møte mellom NVE og partene 03.04.2020.

5. Vurdering av omgjøring og gyldighet av konsesjonen

Motvind Norge skriver i klagen fra 25.01.2020 at «energilooven § 3-1 ikke gir tilstrekkelig hjemmel når anlegget kun har driftsøkonomiske fordeler, og ikke kan begrunnes med forsyningsikkerhet». De

ønsker at konsesjonen til Øyfjellet vindkraftverk og andre konsesjoner trekkes tilbake. Bevar Øyfjellet ønsker også primært at vindkraftverket ikke bygges. Britt Thomassen skriver at ««konsesjonen er gitt på feil grunnlag, og kan karakteriseres som ulovlig». Hun mener konsekvensutredningen er mangelfull.

I tilleggsklagen fra Motvind fra 7.5.2020 skriver de i tillegg at:

«Slik Motvind Norge ser det, er konsekvensene av en konsesjon så alvorlige, omfattende, med store irreversible skader på naturen og store utslipp av karbon fra fjellet, at det ikke kan overlates til nye eiere fra for eksempel multinasjonale selskaper å følge opp, uten at det søkes på nytt fra disse selskapene.»

NVE viser til at det er gitt endelig konsesjon til tiltaket gjennom OEDs vedtak fra 16.11.2016. Det er derfor OED som vedtaksorgan som må ta stilling til spørsmål om å trekke tilbake konsesjon eller omgjøring. NVE har likevel valgt å kommentere anmodninger om omgjøring av konsesjon og spørsmål som er stilt om gyldigheten av konsesjonen her.

Energiloven § 3-1 og hjemmel for konsesjonen

Energiloven § 3-1 bestemmer at:

«Anlegg for produksjon, omforming, overføring og fordeling av elektrisk energi, kan ikke bygges, eies eller drives uten konsesjon.»

Konsesjonsbehandling i medhold av energiloven innebærer en konkret vurdering av de fordeler og ulemper et omsøkt prosjekt har for samfunnet. Det gis konsesjon til prosjekter som anses som samfunnsmessig rasjonelle, noe som innebærer at fordelene ved tiltaket er vurdert som større enn ulempene, jf. energiloven § 1-2. NVE mener det også kan gis konsesjon til vindkraftverk som ikke utelukkende begrunnes med hensynet til forsyningssikkerhet.

Eierskifte

NVE viser til at NVE godkjente eierskifte for Øyfjellet vindkraftverk i vedtak 10.12.2019 (NVE ref: 201104174-166) etter anmodning om godkjenning av eierskifte i brev av 06.12.2019. Det foreligger ikke noen offentligrettslige begrensninger med hensyn til utenlandsk eierskap i vindkraft. NVE kan ikke se at det foreligger brudd på krav i energiloven i forbindelse med eierskiftet.

6. Om utsatt iverksettelse

Motvind Norge og Jillen-Njaarke reinbeitedistrikt har bedt om utsatt iverksettelse av vedtakene. NVE besluttet 08.01.2020 og 18.02.2020 å ikke utsette iverksettelsen av vedtakene på grunn av klagen fra Jillen-Njaarke reinbeitedistrikt og Motvind Norge.

Øyfjellet Wind begjærte delvis utsatt iverksettelse av vedtaket fra 08.04.2020. Begjæringen ble sendt direkte til OED. Anmodningen om delvis utsatt iverksettelse ble tatt til følge av OED i beslutning fra 16.04.2020.

7. Annet

Ifølge detaljplan/MTA vil det trolig bli aktuelt med en egen radio/telemast for drift av vindkraftverket. Vi konstaterer at det ved en inkurie ble gitt tillatelse til oppføring av en mobilmast i vedtak om konsesjonsendringer av 18.12.2019 uten at tiltakshaver har søkt om dette. I notatet Bakgrunn for vedtak

av samme dato ba vi tiltakshaver om å sende søknad om mobilmast når behovet for en slik mast er avklart. NVE vil anmode OED om å oppheve tillatelsen til mobilmast som en del av klagebehandlingen.

8. Konklusjon

NVE kan ikke se at det i klagene er kommet frem nye opplysninger som gir grunnlag for å endre våre vedtak om:

- godkjenning av detaljplan, miljø-, transport- og anleggsplan og andre konsesjonsvilkår 18.12.2019
- godkjenning av konsesjonsendring 18.12.2019
- godkjenning av miljø-, transport- og anleggsplan for nettilknytning for Øyfjellet vindkraftverk 18.12.2019
- ytterligere avbøtende tiltak av hensyn til reindriftens vårflytting 2020 fra 08.04.2020

Klagene oversendes derfor OED til endelig avgjørelse jamfør forvaltningsloven § 33.

Alle sakens dokumenter gjøres tilgjengelige for departementet gjennom internettløsningen SeDok.

Med hilsen

Ingunn Åsgard Bendiksen
Direktør

Øyvind Leirset
Seksjonssjef

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Vedlegg: 1. Oversikt over innkomne klager
 2. Oversikt over innkomne kommentarer

Kopi til:

ADVOKATFIRMAET HAAVIND AS
ADVOKATFIRMAET HAAVIND AS v/Jøran Sandvik
Dalan Advokatfirma DA
Dalan Advokatfirma DA v/Pål Gude Gudesen
Frode Hunnålvatn
FYLKESMANNEN I NORDLAND
Jillen-Njaarke reinbeitedistrikt, Nordland
Knut Tverå
Motvind - Bevar Øyfjellet
MOTVIND NORGE
Naturvernforbundet i Nordland
Privatperson v/Britt Thomassen
Privatperson v/Gerd Kvandal
Sametinget / Samediggi
STATENS VEGVESEN
VEFSN KOMMUNE
ØYFJELLET WIND AS